

Mahapurusha Achyutananda Dasah

——
మహాపురుష అచ్యుతానందాసః

——
Document Information

Text title : achyutAnandadAsah

File name : achyutAnandadAsah.itx

Category : misc, article, pradIptakumArananda

Location : doc_z_misc_general

Author : (Copyright) Pradipta Kumar Nanda, Kendrapara, Orissa pknanda65 at gmail.com

Transliterated by : Pradipta Kumar Nanda

Proofread by : Pradipta Kumar Nanda

Acknowledge-Permission: (Copyright) Pradipta Kumar Nanda

Latest update : August 4, 2021

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 5, 2021

sanskritdocuments.org

మహాపురుష అచ్యుతానందాసః

లేఖకః - నందప్రదీప్తకుమారః

“పంచసఖా” యుగస్య న కేవలం ఓడిత సాహిత్యక్షేత్రే ప్రాధాన్యతా వర్తతే అపితు ఉత్కలీయ సామాజికస్థథా ఆధ్యాత్మికయుగస్య అభ్యుదయ అత్ర సంఘటతే ఇతి నైవ అత్యుక్తిః । మహాన్ సాధకః ఏవం కవిః అచ్యుతానందః ఓడితభాషా సాహిత్యే ఉత్కలీయధర్మధారాయాం చ అభూతపూర్వో విస్మయః । షోడశశతాబ్ద్యాం తల్లఖనీద్వారా అజస్ర సంహితాః, పురాణాని, గీతాః, వంశానుచరితాని, మాలికాః, రాహాసాః, కోశ్చలీ-గుజ్జరీ-టీకాః, కల్పాః, ఓగాలాః, యన్త్రాణి ఏవం వసాణ-ప్రభృతయః సృష్టయః నిర్ఘరితాః అవారితరూపేణ । శ్రీజగన్నాథం కేన్ద్రీకృత్య తస్య రచనాః ఉత్సుల్లితాః పల్లవితాః । జగన్నాథం అక్షరబ్రహ్మరూపేణ కదాచిత్ బుద్ధరూపేణ కదాచిద్వా శూన్యదేహీ నిరాకారబ్రహ్మరూపేణ సః పూజయామాస । దివ్యద్రష్టా దార్శనికః, రహస్యవాదీ కవిః, అసాధారణ శబ్దనిర్మాతా, సమాజసంస్కారకః ఏవం ఆధ్యాత్మికగురురూపేణ చ సః ఆత్మనః పరిచయం ప్రాదదాత్ । సారస్వత భాష్యకారత్వేన అచ్యుతానంద ఆసీత్ అనన్య స్థః । పంచసఖీనాం మధ్యే అచ్యుతానందః అసాధారణ ప్రతిభావాన్ బభూవ । మహామాన్య-మహాపురుష-అచ్యుతానందాసస్య నిర్దిష్ట-జన్మదినాంకవిషయే బహు విప్రతిపత్తయః శ్రూయన్తే । కథ్యతే పురుషోత్తమదేవస్య ౨౧ అంకే అర్థాత్ ౧౪౨౨ శ్రీష్టాబ్దే కటకమణ్డలస్య “నేమాల” ఇత్యస్య అనతిదూరే “తిలకణా” గ్రామే మాఘ శుక్ల ఏకాదశ్యాం తిథౌ అయం మహాత్మా ఏకస్మిన్ శూద్రకులే అజని । “ఉదయ కాహణీ” గ్రన్థే సాంకేతికరూపేణ తేన స్వజన్మదినాంకవిషయే స్వశిష్యం రామచన్ద్రం ప్రతి ఇత్థం కథితమ్-

“పచారిలు రామ జనమ అంక । అతి హిం గుపత బడ వివేక ॥ డాహాణ అంకకు గుణివు యేవే । వామ అంక గోటి మిశా అ తేవే ॥ ఏమన్త సాల హోఇవ నిజర । శుణ రామచన్ద్ర ఏథి భితర ॥ సాత భుజ అరి మణి మిత్రరే । తారి సన ఘేన ఓడ్ర రాష్ట్రరే ॥ ఏ అంకే ముంహి జనమ హేలి । అచ్యుత పామర నామ పాఇలి ॥” “ఓడిత సాహిత్యర ఇతిహాసే” పణ్ణత సూర్యనారాయణ దాసేన తస్య జన్మాంకః ౧౪౨౨ ఇతి స్వీకృతః । తల్లిఖిత శూన్యసంహితాగ్రన్థావలోకనేన కేచన ఐతిహాసికాః తజ్జన్మదినాంకః ౧౫౦౨ ఇతి కథయన్తి । అపరే ౧౫౧౧-౧౫౧౨ మధ్యే ఇతి సమామనన్తి । కేచన ౧౪౨౫ ఇతి స్థిరీకుర్వన్తి ।

యద్భవతు తత్సరిచయవిషయే తేనోక్తమ్-

“అచ్యుతానంద దాస నామ మోహర నేమాల గ్రామరే ఘర ।
శూద్రకులే ముంహి జనమ లభిభి ఆజ్ఞా ఘేని ప్రభుంకర ॥” ఇతి ।

ఈశ్వరదాసస్య చైతన్యభాగవతే సః కరణకులే జన్మోఽభూదితి లిఖితమస్తి । అచ్యుతో
జాత్యా కర్మకార ఆసీదితి “భావనావర” గ్రన్థే సంసూచ్యతే । సః జాత్యా గోపాల ఇతి
కింబుదస్తి అస్తి । వర్ణటీకాయాం తేన భణితమ్-

“మోర పితామహ సే గోపినాథ । దాస తాంకర అటే పాధిత ॥

శ్రీక్షేత్రే ఛాముకరణ సే థిలే । ఛాము ఆజ్ఞారే దిన సే కాటిలే ॥

తాంక పుత్ర మోర పితా అటన్తి । శ్రీక్షేత్రే ఖుణ్ణిఆ కర్మ కరన్తి ॥

ప్రతాప నృపతి సన్తోష హ్వాన్తే । ఖుణ్ణిఆ పద దేలే మోర తాతే ॥” ఇతి ।

అచ్యుతానందః జాతిస్మర ఆసీత్ । తత్పూర్వజన్మప్రసంగే అనన్తయుగే సుదామః, సత్యయుగే
కృపాజలః, త్రేతాయాం నీలః, ద్వాపరే సుబాహుః కలౌ చ సః అచ్యుతనామధారీ ఆసీదితి
తేన “గోపాలంక ఓగాల” పుస్తకే భణితమ్ । గురుభక్తిగీతాయాం తు పఞ్చసఖీషు చతుర్థాం
నామాని ఇత్థం భణితాని । యచ్ఛోక్తం-

“అనన్త శిశు యే రామానంద వైష్ణవ ।

యశోవన్తదాస మధ్వాచార్య వైష్ణవ ॥

బలరామదాస విష్ణు శ్యామదాస హోష ।

నిత్యానంద వైష్ణవ అచ్యుత వోలాష ॥” ఇతి । అత్ర జగన్నాథదాసస్య నామ నాస్తి ।

అచ్యుతానందస్య పితా దీనబన్ధు ఖుణ్ణిఆ మాతా చ పద్మావతీ ఆస్తామ్ ।
తస్య ధర్మపత్న్యాః నామ చమ్పావతీ ఆసీత్ । చమ్పావతీ అడంగ-గడస్య రాజ్ఞః
రఘురామచమ్పతేః కన్యా ఆసీత్ । అచ్యుతస్య గదాధరః నామా పుత్రః, ద్వాౌ భ్రాతరో
ఏకా చ భగ్ని ఆసన్ । శ్రూయతే దీనబన్ధుః బహుకాలాత్ అనపత్య ఆసీత్ । శ్రీజగన్నాథ-
కృపయా హి తస్య సన్తానమభూత్ । పురీయాత్రా సమయే గరుడస్తమ్భం నికషా సః
ఏకం శిశుపుత్రం దృష్టవాన్ । పశ్చాత్ శ్రీజగన్నాథసేవయా తస్య గుణవాన్ పుత్ర అజని ।
తస్య శ్రద్ధానామ అగణి ఆసీత్ । యదుక్తం శూన్యసంహితాయామ్-

“ఖుణ్ణిఆ దీనబన్ధు నామ బోలి తా పద్మావతీ వోలి నారీ ।

ప్రభు ఆజ్ఞా ఘేని ప్రవేశ హోషలి గర్భేణ ముంహి తాహారి ॥

దశమాస దశదివస మధ్యరే శుక్లమాస ఏకాదశి ।

జనమ లభన్తే పితా మో దేఖన్తే అపుత్రీక దోష ధ్వంసీ ॥

జాత కర్మమాన పితా మాతా కలే షరీ ఉరిఆరి తులే |
 అగణా అపోఘ కరిణ మో నామ అనేక ప్రకార దేలే ||
 కే వోలే అనామ అగణి త నామ కే వోలే అనన్త హరి |
 పితా మాతా శేషే డాకిలేత మోతే అచ్యుత నామటి ధరి ||”

దారిద్రతా తస్య నిత్య-సహచర ఆసీత్ | ఉక్తం చ శూన్యసంహితాయామ్ అష్టాదశాధ్యాయే-
 “తిలకణారే ముం జనమ లభితి కేహి న చిన్తిలే మోరే |

అగణి త వోలి మాతా డాకుథాన్తి అన్న న మిలై ఘరే ||” ఇతి | ఏకదా పిత్రా సహ
 సప్తమవయసి సః పురీం గతవాన్ | తన్మిన్నేవ కాలే శ్రీచైతన్యః పుర్యామాసీత్ | పితుః
 నిర్దేశేన సః చైతన్యదేవస్య పాదౌ సాష్టాంగం ప్రణిపపాత | శ్రీచైతన్యః అచ్యుతం దీక్షాదాతుం
 సనాతనం ఆదిదేశ | ఉక్తం చ శూన్యసంహితాయామ్-
 “శిరీ సనాతన స్వామీంకు చాహిణ ఆజ్ఞా దేలే శచీసుత |

అచ్యుతానందంకు తుమే ఉపదేశ కర హే యాఇ తురిత ||” అపి చ గురుభక్తిగీతాయాం-
 “నన్ద కిశోర వర్ణమూలే | రామకృష్ణ యే గురు దేలే ||

సనాతన యే దాసంకు హిం | నన్దకిశోర దేలే కహి ||

ముం అటే అచ్యుత యే దేహీ | సనాతన యే కృపా వహి ||” అపి చ తత్ర-
 “దోలి గ్రామే తాంక వాస వైరాగీర దేహి |

ఏక శిష్య ముంహి తాంక అన్య శిష్య నాంహి ||” అత్ర యః సనాతనః సః న చైతన్యదేవస్య
 అన్తరంగ అపితు భిన్న ఏవేతి ప్రతీయతే |

దీక్షాం పశ్చాత్ తస్య భావాన్తరో జాతః | స్వగ్రామం ప్రాప్య సః ఏకస్మిన్ వటమూలే
 శ్రీజగన్నాథం ధ్యానకర్తుం చేష్టితవాన్ | కియత్కాలానన్తరం ధ్యానావస్థాయాం స్వప్నే
 ఏకః జ్యోతిర్మయః పురుషస్త్రాగత్య గురురువేణ తమపదిష్టవాన్ | గురుణా ఉపదిష్టః
 సన్ ఆధ్యాత్మికమార్గే మనోనివేశ | పశ్చాత్ చైతన్యదేవాత్ మన్త్రం గృహీత్వా కౌపీనం
 పరిధాప్య గీతాదిశాస్త్రం ప్రశిష్య కరతాలం గృహీత్వా తీర్థాటనం కృతవాన్ | నానాతీర్థం
 పరిభ్రమ్య వృన్దావనే వర్షద్వయం ఉషిత్వా పునః చైతన్య సకాశాత్ నీలాచలం ప్రస్థితః |
 తథాహి జన్మవివరణే-

“త్రిపుర గ్రామరే పటణా కులరే పశ్చిమ వట మూలరే | అపూర్వ వేశ సే ధరి గురుబ్రహ్మ
 విజే కలే మంగలరే ||

పశ్చిమ వటర మూలరే వసిణ స్వపన కథా పాఞ్చలి | సే రూపకు ధ్యాన కరిణ ముంహి
 యే సాక్షాత ప్రాయ మణిలి ||

స్ఫూరిలా యే పద సే జ్ఞానరే భేద గీతా భాగవత ఆది । సిద్ధాంత యోగాంత సర్వ విధిమత
మస్త్ర తస్త్ర హిం ఇత్యాది ॥

మనే మోర మిశి మనకు విధ్వంసి హేతు పాటణారే వసి । హానిలాభ వికాకిణా లాగిలా
మో సకల మిలిలా ఆసి ॥

వాఙ్మృత ఫల తరువర ఫలిలా దిశిలా జ్ఞానర వాట । తేణు గ్రామ స్థాన మాన ముం చిన్హిలి
పాఇలి తుమరి భేట ॥” ఇతి । అచ్యుతానందో మహాన్ దార్మనిక ఆసీత్ । న కేవలం
వేదాదిశాస్త్రేషు అపితు అస్మిన్ సంసారే యాని శాస్త్రాణి సన్తి తాన్తి పరమాత్మతత్త్వం
ప్రతిపాదయితుమనమర్థాని భవన్తి । తేషు పరమాత్మా అలభ్య ఇతి తస్య బలిష్ఠా
యుక్తిరాసీత్ । తన్మతే “చారిఖాని” గ్రన్ఠే-

“బేద హోఇలా యే మో తహుం ఆగ । వేదాన్త కహే ఉపదేశ భాగ ॥

ఏమానే యహుం జాణి న పారితే । నిరంజన వోలి నామ ధైలే ॥

వేద ఆది హోఇ తహింకి నాంహి । తహింకి ఆన పటాన్తర కాంహి ॥

ఆవర యేతేక గ్రన్ఠ పఠివా । కవి కృత్య వోలి తాహా ఛాడివా ॥

విద్యా పఠివా ధన లోభే సేతి । విద్యంహు భిన్నే జ్ఞాన వోలి యేటి ॥”

అనుభవం వినా గురూపదేశః సారహీనః । గురుః మార్గప్రదర్శకః । కిన్తు శిష్యః
స్వానుభవేన అగ్రేసరణీయః । కర్మణా జ్ఞానోదయః పునః జ్ఞానేన కర్మనాశః, ఇత్యత్ర
కర్మ-జ్ఞానయోః పారస్పరిక-సమ్బంధః స్థిరీకృతః । అనయోః సంపర్కః పుష్ప-ఫలవత్
స్వీకార్యః । తథాపి-

“ఫులకు లాగి ఫ్ల యేన్వే బఢే । ఫ్ల బఢితే ఫుల ర్ముడి పఢే ॥” ఇతి ।

మనః మనుష్యకృతే సర్వత్రేష్ఠం సాధనమ్ । మనసః స్థిరీకరణం హి తస్య కృతే
అభ్యుదయోపాయః । ఉపనిషద్ వచనానుసారం మన ఏవ మనుష్యాణాం కారణం
బంధ-మోక్షయోః ఇతి । అచ్యుతమతేన తు-

“తు మన తిని జగతకు రాజా । తోహో న ఆపితే దేవే అప్రాజా ॥

తు యహుం తోతే పరతే న యాఉ । జన్మ మరణ తేణు కరి పాఉ ॥

పరకు థాపి పర సిద్ధ కరు । మోహా జలే బుడి ఆపణే మరు ॥

రహి ఆతయాత కరు సంసార । తో వినా నాంహి తినిపుర ॥

అసిద్ధ రూప సిద్ధ కరి పారు । సిద్ధ కు కిమ్నా సద్భావే మారు ॥

యావత చన్ద్ర దివాకర ధివ | తోహో రఖిలే దేహ కిమ్పా యివ ||” (ద్వితీయ ఖాని-
౯-౧౪) ఇతి | అచ్యుతానందః సంసారస్య అనిత్యతా ప్రమాణీకృతా | సర్వే సాంసారిక-
బంధవోఽపి అనిత్యాః | దేహ ఏవ స్వస్య సఖా ఇతి తేన భణితమ్ | దేహం వినా న కోఽపి
ముక్తిం ప్రాప్తుం శక్నోతి | సుతరాం దేహస్య రక్షణం సర్వాదౌ కర్తవ్యమ్ | ఉక్తం చ-
“విద్యా సంపత్తి యౌవన ధన | దేహ ధిలే సినా ధివ ఏమాన ||

సవు హజలే దేహ ధిలే పాజ | దేహ హజలే కి సంసారు యాజ ||” (ప్రంఖాం-౧౫-౧౬)
“జన్మ హిం ఏకా మరణ హిం ఏకా | బన్ధు బాన్ధవ ఏ కాహా సఖా ||

అర్థ లువుధే కథా భావే సంగ | యే యాజా కరమ తాహారి అంగ ||” (ద్వితీయాం-౪౩-౪౪)
అపి చ తత్ర-

“కాహా హోజ నాంహు దేహ నిమన్తే | ఏతే మాన దేహ లేఘ కేమన్తే ||

దేహ నాశకే తు రహివు కాంహి | సబు హోజఅఘ దేహారే థాజ ||

ఏ దేహ గలే తు కాంహికి లేఖా | దేహ జీవన ఏ తోహారి సఖా ||” (ద్వితీయాం-౩౮)
అచ్యుతానందః పరమో వైష్ణవ ఆసీత్ | వేదపాఠ విరహితేభ్యః పఞ్చసఖిభ్యః తదాసీం
బ్రాహ్మణాః స్వీయ అనూయాభావం ప్రదర్శయన్తి స్మ | జాతిభేదప్రథాం విలోపయితుం
తస్య చేష్టా అవారితా ఆసీత్ | శాస్త్రం శస్త్రరూపేణ వ్యవహృత్య సః బ్రాహ్మణానాం కుచేష్టా
ఖణితవాన్ | శ్రీకృష్ణనేవాం స్వీకృత్య ఆత్మానం శుద్ధ ఇతి మన్యమానం దాససంజ్ఞయా
అభిహితః | తథాహి చౌరాసీ మన్తే-“అచ్యుతి దాస ముం వైష్ణవ జాతి | వైష్ణవ నేవారే థాజ
మో మతి ||” అపి చ ఉదయకాహణీ గ్రన్థే-“శుణ రామచన్ద్ర గోప కుమర | నేవా ఆమర
శ్రీకృష్ణ పయర || తహుం పఞ్చసఖా శూద్ర హోజలు | జ్యేష్ఠ కనిష్ఠ వారి న పారిలు
||” ఇతి | సాధనాపీఠే నేమాలే తస్య దేహావసానం భవతు ఇతి తేన స్వయం ప్రార్థితమ్
పటలసంహితాయాః పంచమే పటలే-

“సనాతన ధర్మ స్థాపి దేహ హజాజవి | నేమాల భూమిరే శూన్య సమాధి పాజవి ||”
అపి చ విచిత్ర యన్తే-“చిత్రోత్పలా కూలే నేమాల ఘర | సమాధి వట మో తహిం
వేహార ||” అష్టగుఙ్జర్యామపి-“చిత్రోత్పలా నదీ ఉత్తరే గ్రామ లేమ్బాల స్థాన | సేతారే
ఏ దేహ భజవ మాగే ఏహి ధిఆన ||” ఇతి నేమాలస్థ సాధనాపీఠే ౧౦౫ వయసి తస్య
దేహావసానమఘాత్ | అచ్యుతానందస్య రచనాసమ్భారో విశాల ఆసీత్ | స్వకృత
రచనావలీనాం పరిచయదాతుం తేన అణాకార సంహితాయాం భణితమ్-

“ఛతిశ సంహితా అరస్తరి గీతా వంశాను సప్తవింశరే |

ఉపవంశాను ద్వావింశ ఖణ్ణ ఘేని భవిష్య శత ఖణ్ణరే ||

పద పదావలీ లక్షక యే గ్రన్థ సవు శ్రీకృష్ణ మహిమా ।

తో ఆగే కహిలు వరజ కుమర బ్రహ్మ సారస్వత సీమా ॥” ఇతి । వైకే గ్రన్థాః తేన విలిఖితాః । సంహితాసు- శూన్యసంహితా- ఛాయాసంహితా-జ్యోతిసంహితా- అబాడ సంహితా-అనాహత సంహితా- జ్ఞాన సంహితా-హజ సంహితా-అణాకార సంహితా- అకలిత సంహితా- వట సంహితా-శబ్ద బ్రహ్మ సంహితా వా చారిఖాని-రాజ సంహితా- బ్రహ్మ సంహితా-ఏకాక్షర సంహితా-భక్తి సంహితా-పటల సంహితా-మస్త్ర సంహితా-జన్మ సంహితా-క్షేత్ర సంహితా-పద్మ సంహితా-గోలక సంహితా-బీజ సంహితా-కా-జమర సంహితా- ఆకార సంహితా-అమర సంహితా ఏవం యస్త్ర సంహితాః అన్యతమాః । ఆసు సంహితాసు గురుశిష్య పరంపరా సాధన ప్రణాలీ చ వర్ణితా ।

తత్ప్రకృత ౭౮ గీతాసు ఉపలభ్యాః గురుభక్తి గీతా-గరుడ గీతా-కైవర్త గీతా-జాతి పాటక గీతా-యుగాబ్ద గీతా-భక్తిలీలా గీతా-వరణ చరిత గీతా-హరిలీలా గీతా-ఉపదేశ చక్ర గీతా- జ్ఞాన ప్రదీప గీతా-హరితిలక గీతా-బీజసార గీతా-జన్మలీలా గీతా-విష్ణుసార గీతా-మణ్డల గీతా-మణిబన్ధ గీతా-మణివరణ గీతా-యుగాన్త సాగర గీతా-శూన్యగీతా-ఇన్ద్రగోవిన్ద గీతా- తత్త్వసాగర గీతా-పరమగుప్త గీతా-ఏకాక్షరీ గీతా ఏవం పరమజ్ఞాన గీతాః ప్రముఖా అన్యతమా భవన్తి । వంశానుచరితేషు సప్తఖణ్డ విశిష్టం హరివంశపురాణం ఉత్కలరాజ్యస్య ప్రతిగ్రహేషు ప్రసిద్ధమ్ । శతమాలికాసు సంప్రతి అవతార మాలికా-కలియుగ మాలికా- ఆగత భవిష్యత మాలికా-దశపటల మాలికాః ఉపలభ్యాః ।

రాసగ్రనేషు నిత్యరాహాస-శూన్యరాహాస-గుజ్జరీ రాహాస-తులశూన్య రాహాస-మహానిత్య రాహాస-వృన్దా రాహాస- పరమ రాహాస- దూతీ రాహాస-రాహాస ప్రేమపక్షామ్బుత-విష్ణు రాహాస-అనన్తజల రాహాస-రాధారాస-నిత్యరాస ఏవం పద్మవన రాహాసాః భక్తిరసేన ఓతఃప్రోతాః । బోలిరచనాసు జ్ఞానసాగర బోలి-హేతుసాగర బోలి-జ్ఞానతత్త్వసార బోలి- అలంకార బోలి-పద్మ బోలి-బ్రహ్మాణ్డసాగర బోలి-వణభోజి బోలి-కుసుమకేలి బోలి-ఆది బోలి-ఘటసాగర బోలి ప్రముఖాః సన్తి । కోఇలి గ్రనేషు జ్ఞానోదయ కోఇలి-వాఖర కోఇలి- డివిడిబి కోఇలి చ ప్రసిద్ధాః ।

అచ్యుతానందః లక్షాధిక పద-పదావలీనాం నిర్మాణం కృతవాన్ । తేషు అష్ట గుజ్జరీ- నవ గుజ్జరీ-వర్ణటీకా-కల్పటీకా-గణభూత టీకా-చన్ద్రకల్ప టీకా-పద్మటీకా-శివకల్ప- వైశాఖకల్ప-తులసీకల్ప-పద్మకల్ప-కలికల్ప-దశపటల-షోడశ పటల-చబిశ పటల- ఆగతసార- ఛాయా పరచే-రసామ్బుజ సిన్ధు-నిర్ఘ్ణ-పరార్ధ- ౦ంకార బసాణ-బారమాస చబిశ ఉపదేశ-ఆరతత్త్వ-విప్రచాలక-అనన్తగోఇ-వట వర్ణనా-శ్రీసప్తాంగ సుధారణ-శ్రీహీన

విధాన భక్తియోగ నిర్ణయ-వారమాసీ గీత-నిశి అవకాశ-మన్త యన్త తన్తభేద-గుపత గ్రన్త-బ్రహ్మవిద్యా-అణాకార బ్రహ్మ యన్త-కలి కాహణీ-షడచక్ర విచార-చౌరాశి యన్త-ద్వితీబోధ విలాస-లక్ష్మీధర విలాస-శరణ పఞ్చర-ఘటసధా-గోపాలంక ఓగాల- ఉదయ కాహణీ- బ్రహ్మశాంకోలి- ఆభేదకవచ- భవనావర-అమర జమర-సర్వార్థ చిన్తామణి ఏవం సప్తా భాగవతాది అసంఖ్యగ్రన్థాః విద్యన్తే । ఉత్కలీయ గీతినాహిత్యక్షేత్రే తస్య అవదానమతులనీయమ్ । భజన-జణాణ-ఓగాల-వారమాసీ గీతాని తస్య ఆధ్యాత్మికక్షేత్రే స్వకీయం మహాత్వపూర్ణస్థానాని భజన్తే । తద్యథా-

“బాఇ మన హో వసి అవనా వనా అబనా బనిలే అమిశా మిశిబ

అమాపరే మపా హేవ తో ధన ।” ఇత్యాది । అచ్యుతానందః శ్రీజగన్నాథం శూన్యపురుష ఇతి కథితవాన్ । శూన్యపురుషో నామ అణాకార బ్రహ్మ నిర్గుణః । స నిత్యకృష్ణో వా గోలకకృష్ణః । పురీధామ గోలకపురో నిత్యవైకుణ్ఠో వా । జగన్నాథః పురుషోత్తమః శూన్యపురుషః । అత్ర శూన్యో నామ నాభావః కిన్తు సక్రియ జ్యోతిఃస్వరూప ఏవ । కాయా సాధనా- హఠయోగ- పిణ్డబ్రహ్మిణ్డ తత్త్వేషు అచ్యుతానందః సిద్ధహస్త ఆసీత్ । శూన్యపురుష ప్రసంగే తేన భణితమ్-

“భలా పచారిలు గుపత సన్ధి । శూన్యపురుష శూన్యపరే వన్ధి ।
శున్యపురుష ఉదాసరే రహి । శూన్యపురుష సబు మాయా భ్యాయే ॥

శూన్యపురుష దయాలు అటై । శూన్యపురుష సర్వ ఘటే రహి ॥

శూన్యపురుష కలే నటఘట । శూన్యపురుష జాణే ఛన్ద కూట ॥

శూన్యపురుష శూన్యరే మారై । మారి శూన్య గతి కరై ॥

శూన్యపురుష అలగే రహిభి । శూన్యపరే రహి లీలా కరుభి ॥” ఇతి । ఆధ్యాత్మికో గురుః అచ్యుతానందో నమస్యః । భక్తిసాహిత్యే తస్య యోగదానమవిస్మరణీయమ్ । అలం పల్లవితేన ।

సహాయక గ్రన్థాః

౧-సన్ధికవి అచ్యుతానంద దాస ఓ శూన్యసంహితా- మృత్యుజ్ఞాయ నాయకః

౨-అచ్యుతానంద రచనావలీ- రత్నాకర చైని

౩-అచ్యుతానంద దాస- కుఞ్జవిహారీ మహాన్తిః

౪-అనాది సంహితా -అచ్యుతానందః

౫-అణాకార సంహితా- అచ్యుతానందః

౬-శబ్దబ్రహ్మ సంహితా- అచ్యుతానందః

౭-ఛయాలిశ పటల- అచ్యుతానందః

౮-గోపాలంక ఓగాల- ఆచ్యుతానందః

౯-ప్రఫేసర కృష్ణచరణ సాహు రచనా సమ్భార

౧౦-మహాపురుష పరిచయ ఓ బాణీ- నిమాంజ చరణ దాసః

౧౧-ఓడిఆ సాహిత్యర ఇతిహాస- వినాయక మిశ్రః

౧౨-ఓడిశార ధర్మధారారే పంచసఖా పరికల్పనా- నటవర సామన్తరాయః

౧౩-పళ్ళాసఖా ఓడిఆ సాహిత్య- దేవేంద్ర మహాన్తిః

౧౪-సన్ధ భక్తి సాహిత్య-చిత్తరంజన దాసః

— తేఖకః - నన్దప్రదీప్తకుమారః

Written by Dr. Pradipta Kumar Nanda, Kendrapara, Orisa pknanda65 at gmail.com

—
Mahapurusha Achyutananda Dasah

pdf was typeset on August 5, 2021

—

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

